

Denumirea programului de studii	Asistența Socială
Ciclul	licență
Denumirea cursului	Asistența socială a refugiaților
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie specială, Catedra Asistență Socială
Titular de curs	Vîrlan Maria, dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	Vîrlan Maria, dr., conf. univ., Dița Maria, lector
e-mail	maria_virlan@yahoo.com , patricia07@mail.ru

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.05.A.041 zi	3	III	V	90	45	45
S.05.A.039f/f	3	III	VI	90	18	72

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Din categoria beneficiarilor asistențiali fac parte și refugiații și solicitanții de azil. Viitorul asistent social trebuie să cunoască o serie de aspect psiho-sociale a acestei categorii de beneficiari ,mai ales că în ultimii ani, numărul acestora crește anual în R.Moldova. În cadrul cursului studenții fac cunoștință cu o serie de trăsături și aspecte diferite legate de refugiu și efectele acestuia, învață care sunt etapele refugiului, fac cunoștință cu problemele cu care se confruntă refugiații și solicitanții de azil odată ajunși în țara-gazdă.

Cursul face parte din disciplinele de specialitate; este orientat spre formarea competențelor profesionale de bază de intervenție asistențială (multidisciplinară) în cazul *refugiaților și familiilor de refugiați*. Acest curs este considerat unul practic și se studiază la anul III când deja viitorii asistenți sociali dețin un bagaj imens de cunoștințe teoretico-practice din domeniul socio-asistențial și vor putea realiza programe de intervenție destinate acestei categorii de beneficiari. Studenții studiază serviciile sociale create în R.Moldova pentru refugiați. Spre finalul cursului asistentul social va cunoaște care sunt măsurile asistențiale și de intervenție în lucrul cu refugiații, care este rolul consilierii la toate etapele procesului de integrare social a refugiaților în țara-gazdă.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe cognitive: studentul va demonstra cunoașterea și înțelegerea aspectelor psihosociale ale refugiaților; va ști etapele refugiului; va demonstra cunoașterea metodelor de lucru cu refugiații; va ști care sunt serviciile sociale pentru refugiați.

Competențe de învățare: se vor manifesta în capacitatea de a se documenta în vederea proiectării măsurilor asistențiale și de intervenție în lucrul cu refugiații; în informarea la zi privind problemele legate de fenomenul persoanele refugiate; în priceperea de a consulta sursele de specialitate și de a învăța din propriul demers educativ.

Competențe de aplicare: studentul va aplica cunoștințele specifice disciplinei în identificarea problemelor cu care se confruntă refugiații, în selectarea corectă a metodelor de evaluare; în elaborarea planului de intervenție.

Competențe de analiză: se exprimă în deprinderea de a examina mai multe oportunități de formare/dezvoltare a competențelor, pentru a lua o decizie științific întemeiată; în aplicarea unor grile sau parametri de evaluare, prin care se desfășoară autoevaluarea și evaluarea reciprocă a planului individual de intervenție; în analiza posibilităților de dezvoltare personală din perspectiva asistențială.

Competențe de comunicare: se arată în capacitatea de a se exprima în limba maternă într-o manieră clară și precisă, oral și în scris, utilizând limbajul specific asistenței sociale în diverse contexte socio-culturale și profesionale; în abilitățile de a realiza convorbiri, expuneri, caracterizări de factură psihosocială și de a reacționa adecvat la solicitările exprimate în limbaj profesional.

Competențe la nivel de integrare: se probează prin capacitatea de a proiecta un design de evaluare inițială și complexă, un plan de intervenție individualizat corect din punct de vedere a standardelor existente în lucrul cu refugiații; în capacitatea de a realiza consilieri cu refugiații la toate etapele procesului de integrare socială a refugiaților în țara –gazdă.

Finalități de studii

- Să analizeze teoretic fenomenul refugierii, etapele refugiului, consecințele refugiului.
- Să abordeze profesionist aspectele legate de integrarea socio-profesională a refugiaților
- Să definească drepturile și obligațiile refugiaților și solicitanților e azil, precum și serviciile existente în țara de azil, pentru aceștia
- Să definească care este procedura de azil, cum se obține statutul de refugiat, ce se întâmplă atunci când străinul încalcă regimul de ședere într-o țară
- Să delimiteze aspecte socio - juridice privind integrarea socială a refugiaților în R Moldova
- Să identifice și să conștientizeze care este rolul asistentului social în echipa de profesioniști ce se ocupă de reintegrarea socială a refugiaților
- Să-și asume rolurile asistentului social în relaționarea cu beneficiarii sistemului.
- Să demonstreze autonomie în ceea ce privește învățarea, precum și un nivel ridicat de înțelegere a proceselor învățare.

Precondiții

Acest curs se bazează mult pe cunoștințele asimilate de către studenți pe parcursul a trei ani de studii, în cadrul a mai multor discipline precum: Drept și legislație în AS, Etică și deontologie în Asistență Socială, Introducere în Asistență Socială, Migrație în AS, tehnici de intervenție în AS, Comunicare și consiliere.

Condiții prealabile:

- operaționalizarea termenilor de specialitate din domeniul asistenței sociale: protecția socială; drepturile omului/copilului; teorii, metode și tehnici în asistență socială, intervenție asistențială, echipă multidisciplinară, recuperare, program de intervenție, servicii sociale, consiliere, servicii de asistență socială, stres, agresivitate, vulnerabilitate, violență etc.

Unități de curs

1. Dimensiuni conceptuale ale fenomenul refugiului
2. Standarde naționale și internaționale privind AS a refugiaților
3. Aspecte practice ale asistenței sociale a familiilor refugiate
4. Procedura de azil
5. Drepturile și obligațiile refugiaților
6. Dimensiuni psiho-sociale ale refugiului. Consilierea refugiaților
7. Valori și dimensiuni etice în munca asistențială cu refugiații
8. Sistemul de protecție socială și integrare socială a refugiaților în R.Moldova
9. Cadrul juridic privind asistența și protecția refugiaților și solicitanților de azil. Prevederi legislative naționale și internaționale
10. Activitatea asistentului social cu copiii refugiați

Strategii de predare și învățare

Strategii de predare & învățare:

Prelegere, seminar, analiza filmelor documentare, dezbateri, situații-problemă, studiul individual, joc de rol, consultarea surselor bibliografice, eseu

Strategii de evaluare

Strategii de evaluare:

- Proba I de evaluare curentă: test de cunoaștere a conceptelor de bază
- Proba II de evaluare curentă: elaborarea referatului tematic și prezentarea unui studiu de caz
- Prezentări orale, lucru individual, portofoliu, participări în dezbateri, analiza studiilor de caz, planuri de intervenție elaborate etc.
- Proba finală – examen scris.

Bibliografie

Obligatorie

1. Dița M., Centrul de găzduire și orientare pentru persoanele fără domiciliu stabil-formă de protecție socială a persoanelor străzii, Chișinău, 2015.
2. Ghidul migrantului în Republica Moldova, Chișinău 2013.
3. Integrarea socială a refugiaților, editor Maria Bulgaru, Chișinău 2005.
4. Legea privind integrarea străinilor în Republica Moldova nr. 274 din 27.12.2011, publicată în Monitorul Oficial nr.48/144 din 13.03.2012.
5. Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova nr. 200 din 16.07.2010, publicată în Monitorul Oficial, nr.179-181/610 din 24.09.2010. 2.
6. Manual de pregătire în domeniul integrării sociale a refugiaților în România, Iași 2009, ISBN: 978-973-745-019-7, Cod CNCSIS 270
7. Osmochescu Eugen. Legislația Republicii Moldova din perspectiva Convențiilor Națiunilor Unite cu privire la apatridie. Chișinău 2010.
8. Poalelungi O. Integrarea socială a migranților - modele europene și variante optime pentru Republica Moldova. În: Revista de Filozofie, Sociologie și Științe Politice, 2011, nr.3, p. 133.
9. Vîrlan M., Beșliu N. Refugiați în Moldova: între excludere și incluziune socială. *Revista Psihologie. Pedagogie specială. Asistență socială*. 2012. nr. 2. (27). p.80 – 94.
10. Vîrlan M., Dița M. Impactul dezmembrării temporare a familiei asupra orientărilor valorice ale preadolescentului, Chișinău 2013.
11. Vîrlan M., Dița M. Modalități asistențiale în prevenirea și combaterea vagabondajului în rândul minorilor, Chișinău 2016.

Opțională:

1. Convenția din 1951 privind statutul refugiaților
2. Greceanu Alessandra și colab., Azilul și migrația, abordări teoretice și jurisprudențiale. Editura Monitorul Oficial, București, 2008.
3. <http://curaj.tv/amatorul/2/refugiatii-in-republica-moldova/> , aprilie 2011.
<http://societateapentrefugiati.blogspot.com/> , <http://charity-centre.blogspot.com/>
4. <http://www.mai.md/node/10383> 4
5. <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/home>
6. Protocolul din 1967 privind statutul refugiaților
7. Raport analitic „Profilul migrațional extins al Republicii Moldova, anii 2010–2015”, Biroul migrație și azil al MAI, http://www.mai.gov.md/sites/default/files/document/attachments/raport-analiticpme_2010-2015_ed_2016.pdf 54. Raport analitic „Persoanele apatride în Republica Moldova”, Biroul migrație și azil al MAI, 2016.
8. Reprezentanța ÎCNUR în RM, Manual referitor la proceduri și criterii de determinare a statutului de refugiat, Reeditat Geneva, ianuarie 1992, Retipărit, Chișinău, RM, decembrie 2000.

**Universitatea Pedagogică
de Stat „ION CREANGĂ”
din Chișinău**

str. Ion Creangă, nr. 1, MD - 2069,
Chișinău, Republica Moldova
www.upsc.md